

V Międzynarodowy Kongres Ekologiczny (Jokohama, 23–30 VIII 1990 r.)

Kongres, zorganizowany przez Międzynarodowe Towarzystwo Ekologiczne (INTECOL), obradował pod hasłem „Rozwój ekologii i jej perspektywy w XXI wieku”. Uczestniczyło w nim ponad 1500 osób, w tym przeszło 900 osób z wielu krajów spoza Japonii. Z Polski w Kongresie uczestniczyło 18 osób reprezentując ośrodki naukowe Warszawy, Poznania, Łodzi i Słupska. Instytut Ekologii PAN reprezentowało 7 osób. Obrady obejmowały sesje plenarne, sympozja, sesje plakatowe i spotkania robocze, a także sympozja satelitarne. Otwarcia Kongresu dokonał prezydent INTECOL-u, prof. Frank B. Golley, wygłaszając referat pt. „Rozwój pojęcia ekosystemu”, a ze strony japońskiej – prof. Yosiaki Ito referatem pt. „Rozwój ekologii w Japonii”.

Wygłoszono 9 referatów plenarnych, z których szczególnie interesujące były referaty prof. H. W. Lewiego pt. „Awaria elektrowni atomowej w Czarnobylu i jej radiologiczne skutki w Europie”, prof. R. M. Maya pt. „Zróżnicowanie gatunkowe a stabilność środowiska” oraz prof. W. D. Hamiltona pt. „Ekologia seksu”. Pod tym ostatnim tytułem kryły się najnowsze osiągnięcia genetyki z zakresu strategii cykli życiowych. Pozostałe obrady odbywały się w obrębie równolegle prowadzonych sesji sympozjalnych i plakatowych.

Sesje sympozjalne były pogrupowane w trzy bloki: 1. Przyszłe kierunki w ekologii; 2. Ekologia a działalność człowieka; 3. Ekologia w Azji. W obrębie owych bloków wydzielono ogólne problemy szczególnie aktualne dla rozwoju współczesnej ekologii. I tak w bloku pierwszym sympozja były zgrupowane następująco: Interakcje biotyczne i ewolucja (4 sesje); Funkcjonowanie i struktura zespołów (16); Modelowanie ekologiczne i techniki matematyczne (3); Zmiany globalne w ekosystemach (9); Teorie i strategia życiowa populacji (10); Dynamika i modele pokrycia roślinnego (9); Ekologia i użytkowanie kręgowców (7).

W sympozjum poświęconym strukturze i funkcjonowaniu zespołów sesję na temat „Ekologia ryb rzecznych w naturalnych środowiskach” prowadził prof. T. Penczak, zaś w sympozjum na temat ekologii i użytkowania kręgowców dwie sesje prowadzone były przez uczestników polskich: sesja „Teorie i techniki ochrony terenów naturalnych” – przez prof. B. Bobka, sesja „Ptaki ziarnojady jako szkodniki agrocenoz i roznosiciele chorób” – przez prof. J. Pinowskiego.

W bloku drugim odbywały się następujące sympozja: Zmiany klimatyczne w oceanach, na kontynentach i w strefach przybrzeżnych (6 sesji); Zmiany w ekosystemach i działalność człowieka (8); Teledetekcja i modelowanie ekosystemów (4); Krążenie pierwiastków w ekosystemach (4); Wychowanie środowiskowe (1); Ekologia krajobrazu (6); Użytkowanie surowców a ekosystemy zmienione przez człowieka (7).

W sympozjum poświęconym ekologii krajobrazu sesję na temat „Optymalizacja struktury krajobrazu rolniczego a kontrola środowiska” prowadził prof. L. Ryszkowski.

W bloku trzecim poświęconym ekologii w Azji odbywały się następujące sympozja: Agroekosystemy Wschodu i południowo-wschodniej Azji (4 sesje); Ekologia lasów (3); Gospodarka ekosystemami w południowo-wschodniej Azji (2); Ekosystemy leśne w południowej i południowo-wschodniej Azji (4).

Sesje plakatowe w liczbie 30 były synchronicznie powiązane z tymi blokami. Uczestnicy z Polski zaprezentowali 10 plakatów.

Już te liczby wskazują jak rozbudowaną strukturę miał Kongres, co bardzo utrudniało uczestniczenie w jego obradach. Niemal stale odbywały się równocześnie 2–3 sympozja o bardzo zbliżonej tematyce, co zmuszało do niełatwych wyborów. Bardzo interesujące były sesje plakatowe, jednak właściwe ich wykorzystanie przez uczestników było utrudnione z powodu krótkiego czasu ekspozycji (doba) oraz braku stałego czasu przeznaczonego wyłącznie na zapoznawanie się z plakatami (była to głównie przerwa obiadowa).

Główne kierunki ekologii eksponowane na Kongresie to: zróżnicowanie środowiskowe ekosystemów, badania fizjocenoz różnych stref klimatycznych oraz strategie życiowe gatunków a różny poziom organizacji ekologicznej.

Rozbudowany był również program towarzyski Kongresu; złożyły się nań 3 przyjęcia, liczne programy dla osób towarzyszących oraz wycieczki śródkongresowe. Wycieczki przed- i pokongresowe obejmowały całą Japonię i inne kraje Dalekiego Wschodu (Korea, Chiny itp.). Piszący te słowa uczestniczył w wycieczce w okolice nadmorskie w pobliżu Jokohamy (Shonan Coastal Region), gdzie prowadzone są intensywne prace nad umacnianiem piaszczystych brzegów za pomocą drzew iglastych sadzonych przez miejscową ludność prowincji Kanagawa. W programie wycieczki znalazło się dwugodzinne sympozjum poświęcone ochronie środowiska nadmorskiego oraz zwiedzanie terenu rekreacyjnego i kultowego, usytuowanego na malowniczym wzgórzu.

Organizacja Kongresu była dobra, chociaż duża odległość między miejscem obrad (Yokohama Prince Hotel) a miejscami zakwaterowania uczestników czyniły udział w nim bardzo męczący z uwagi na ponad godzinne dojazdy metrem, koleją i autokarami na obrady.

Podczas sesji zamykającej Kongres, poza wykładem prof. J. I. D. R. Furtado pt. „Ekologia tropiku”, przemówienia wygłosili: sekretarz generalny Lokalnego Komitetu Organizacyjnego prof. A. Miyawaki i dotychczasowy sekretarz generalny Międzynarodowego Towarzystwa Ekologicznego prof. P. F. Maycock. Dokonano także prezentacji nowych władz INTECOL – u, a mianowicie: prezydenta – prof. W. Habera (RFN) i sekretarza – prof. R. Scharitz (USA). (Polska w nowych władzach INTECOL – u jest reprezentowana przez prof. L. Ryszkowskiego). Wystąpił również prof. R. Lee (Wielka Brytania), przewodniczący Komitetu Organizacyjnego następnego Kongresu. Zaprosił on gorąco wszystkich uczestników do wzięcia udziału w przyszłym – VI Kongresie Ekologicznym, który odbędzie się w 1994 r. w Manchesterze.

Tadeusz Prus

33. Sympozjum IAVS na temat „Stan i przemiany roślinności jako przedmiot mapy geobotanicznej” (Warszawa, 8–12 IV 1990 r.)

Zgodnie z tradycją wprowadzoną przez wielkiego niemieckiego geobotanika i fitosocjologa, prof. R. Tüxena, w tygodniu poprzedzającym Święta Wielkanocne odbyło się w Warszawie Sympozjum Międzynarodowego Stowarzyszenia Badań Roślinności (International Association for Vegetation Science – IAVS). Dotyczyło ono kartograficznej prezentacji i interpretacji zjawisk ekologicznych zachodzących w zbiorowiskach roślinnych pod wpływem czynników naturalnych i antropogenicznych.

Sympozja IAVS odbywają się corocznie w różnych krajach. Ostatnio zorganizowali je: w 1988 r. prof. S. Pignatti we Włoszech (Frascati) pod hasłem „Roślinność spontaniczna osiedli”, a w 1989 r. prof. E. van der Maarel w Szwecji (Uppsala) na temat „Lasy świata: różnorodność i dynamika” (patrz: Wiad. Ekol. 36, 3: 149–152, 1990).

Głównym organizatorem Sympozjum w Warszawie był prof. J. B. Faliński, kierownik Białowieskiej Stacji Geobotanicznej Uniwersytetu Warszawskiego. Pomagali mu z ogromnym zaangażowaniem prof. K. Falińska, prof. T. Wojterski, prof. W. Matuszkiewicz oraz 20-osobowy